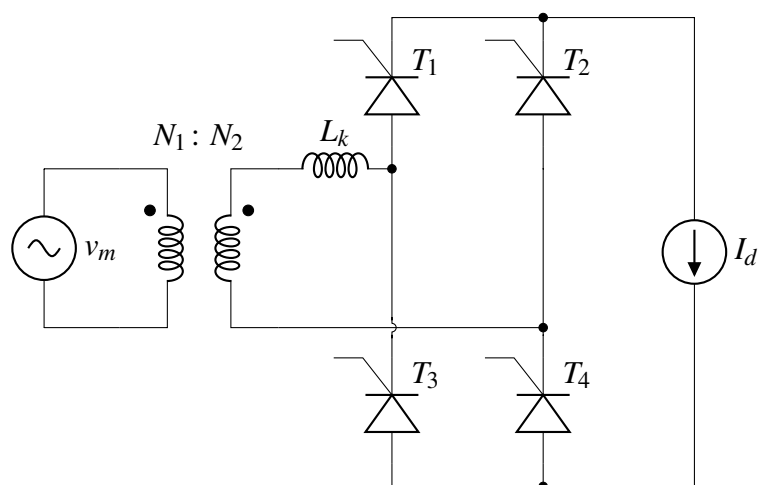

1. zadatak [21 poena] Monofazni mosni ispravljač sa Slike 1. priključen je preko transformatora prenosnog odnosa $n = N_1/N_2 = 5$ na mrežu napona efektivne vrednosti 230 V i frekvencije 50 Hz. Struja opterećenja je konstantna i jednaka 10 A. Uglovi uključanja tiristora T_1 , T_2 , T_3 i T_4 su redom jednaki α_1 , $\alpha_1 + \pi$, $\alpha_2 + \pi$ i α_2 , gde je $\alpha_1 = \pi/3$, a $\alpha_2 = 2\pi/3$. Odrediti efektivnu vrednost struje mreže. Pretpostaviti da je induktivnost rasipanja L_k dovoljno mala da se može smatrati da se komutacija dešava trenutno.

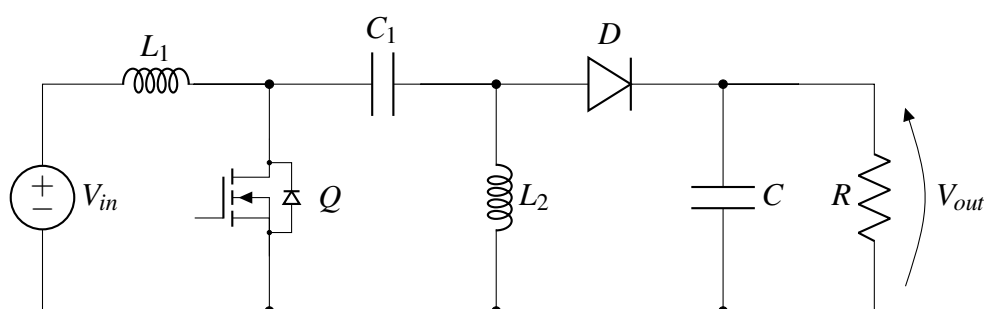

Slika 1.

Rešenje 1. zadatka: http://pretvaraci.etf.rs/p2files/rokovi/ep2jul2021_resenja.pdf 1. zadatak

2. zadatak [25 poena] Za SEPIC pretvarač prikazan na Slici 2.1 poznati su sledeći podaci: frekvencija prekidanja $f = 100$ kHz, otpornost opterećenja $R = 12 \Omega$, induktivnost prigušnica $L_1 = L_2 = 100 \mu\text{H}$, ulazni napon $V_{in} = 12$ V, *duty-cycle* $D = 2/3$. Zanimariti valovitost napona na kondenzatorima C_1 i C .

- [12 poena] Da li čoper radi u neprekidnom ili prekidnom režimu rada?
- [13 poena] Odrediti zavisnost struje prekidača u funkciji vremena $i_Q = f(t)$.

Slika 2.1

Rešenje 2. zadatka: Srednje vrednosti struja prigušnica L_1 i L_2 jednake su:

$$I_{L1}^{avg} = 4 \text{ A}, \quad (2.1)$$

i:

$$I_{L2}^{avg} = 2 \text{ A}, \quad (2.2)$$

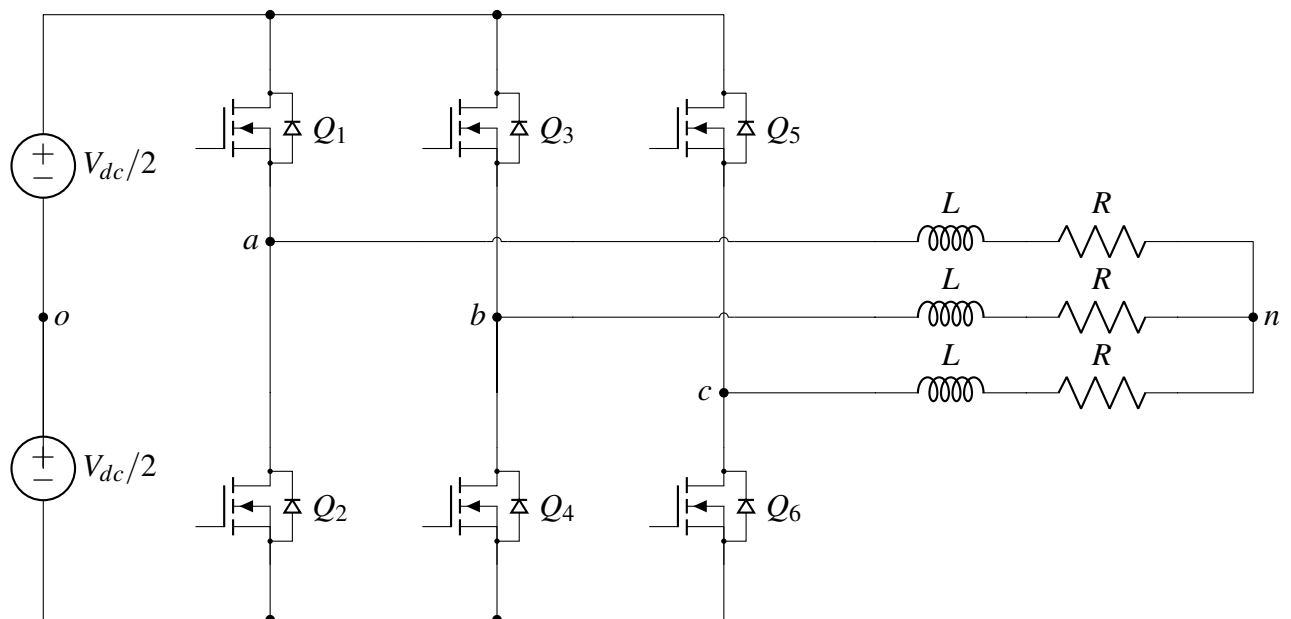
dok je ripl struje prigušnice jednak:

$$\Delta I_L = \frac{V_{in} D}{L_1 f} = 0.8 \text{ A}, \quad (2.3)$$

Uslov da čoper radi u neprekidnom režimu jeste $I_{L1}^{avg} + I_{L2}^{avg} \geq \Delta I_L / 2$, koji je očigledno ispunjen. Struja prekidača je na domenu od DT do T jednaka nuli, dok je na domenu od 0 do DT jednaka:

$$i_Q(t) = I_{L1}^{min} + I_{L2}^{min} + 2 \frac{t}{DT} \Delta I_L = 5.2 + 240000t. \quad (2.4)$$

3. zadatak [24 poena] Trofazni inverter je na svom ulazu povezan na jednosmerni napon V_{dc} , dok je na njegove izlazne krajeve priključeno trofazno simetrično opterećenje (Slika 3.), gde je $R = 16 \Omega$ i $L = 0.005/\pi$. Kod invertora je primenjena sinusna modulacija. Invertorom se upravlja tako da je aktivna snaga osnovnog harmonika (harmonik koji ima istu frekvenciju kao referentni napon kod modulacije) opterećenja jednaka $P_1 = 6f/256$ kW, gde je f frekvencija referentnog napona. Odrediti minimalnu vrednost ulaznog jednosmernog napona tako da za sve vrednosti f od 0 do 256 Hz inverter radi u linearnom režimu rada.

Slika 3.

Rešenje 3. zadatka: Efektivna vrednost struje osnovnog harmonika jedne faze jednaka je:

$$I_1 = \sqrt{\frac{P_1}{3R}} = \sqrt{\frac{P_1}{3R}} = \frac{\sqrt{125f}}{16}, \quad (3.1)$$

pa je efektivna vrednost osnovnog harmonika napona v_{ao} jednaka:

$$V_{a,1} = (R + j\omega L)I_1. \quad (3.2)$$

Ulazni napon invertora jednak je:

$$V_{dc} = \frac{2V_{a,1}\sqrt{2}}{m}. \quad (3.3)$$

Što je indeks modulacije m veći, to je veća iskorišćenost ulaznog napona invertora, odnosno ulazni napon može biti manji. Pri primeni sinusne modulacije uslov da invertor radi u linearnom režimu jeste da je $m \leq 1$, pa je maksimalni indeks modulacije jednak 1. Vrednost $V_{a,1}$ je veća što je veća i frekvencija f , pa je minimum ulaznog napona invertora jednak:

$$V_{dc}^{min} = V_{dc}(f = 256, m = 1) = 512.4 \text{ V.} \quad (3.4)$$

Teorijsko pitanje [20 poena] Principi indukcionog grejanja.

Napomene:

- Ispit traje 180 minuta.
- Dozvoljena upotreba kalkulatora, grafitne olovke i šablona za crtanje talasnih oblika.
- Svaku tvrdnju u rešenju zadatka potkrepiti kratkim i preciznim objašnjenjem. U suprotnom, zadatak neće biti ocenjen punim brojem poena.
- Student je položio ispit ukoliko ostvari 40 poena na pismenom i ukoliko ostvari 50 u zbiru poena sa pismenog i laboratorijskih vežbi.